

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio II. An Infideles teneantur solvere Decimas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

Ecclesia Sacramenta percipiunt. Hæc quoque assertio certa est, & instar regulæ traditur *c. 21. 23. 28. h. r. can. 66. 16. q. 1. & 9. 7. can. 4.* ac sæpe alibi. Ratio cur personales quoque decimæ Ecclesiæ in Lege Nova debeantur, etsi fortè in antiqua non fuerint præceptæ, patet tum ex dictis *n. 46. & seqq.* tum ex eo, quòd fideles debent stipendium ijs, quorum ministerio in spiritu

aluntur. Unde cùm multi illorum fundos, ex quibus decimas dare possint, non possideant, consequens est, debere suæ obligationi satisfacere de lucris suæ industriæ. Ex quo tamen non sequitur, solutos ab harum decimarum onere esse, qui solvunt reales, ut patet ex dictis *suprà cit. n. 46.* & ex S. Thoma *q. 87. art. 2. ad 1.* ac latè explicatur à Suarez *c. 11. n. 17. & 18.*

QUÆSTIO II.

An Infideles teneantur solvere decimas?

SUMMARIUM.

54. Infideles qui dicantur.
 55. 56. 57. Videtur, obligatos esse Infideles ad decimas.
 58. Non tenentur ad Personales.
 59. Nec Catechumeni, nisi ex Christiano Parente sint nati.
 60. Tenentur ad Prædiales ex fundis olim à Christiano possessis.
 61. Non verò ex alijs.
 62. 63. 64. Corollaria ex dictis.
 65. 66. 67. Responsio ad opposita.
14. Infidelium nomine hîc intelligimus illos, qui baptizati non sunt, puta Idololâtras, Mahometanos, & Judæos: nam hos tantùm sacra Jura, & Canonis dicunt Infideles, reliquos verò à Fide vera devios dicunt Hæreticos.
55. Ad Decimas non prædiales solum, sed etiam personales, obligari Infideles, tenent Glossi. *in c. quanto de usur. & in c. Decima 16. q. 1. Ancharan. in c. 16. h. r. Rebuff. tr. de Dec. q. 5. n. 11.* Rationes sunt I. Quia decimas, ut dicitur *c. 26. h. r. Deum in signum universalis domi-*
56. II. Etsi Infideles non percipiunt Divina in Ecclesia, tenentur tamen dei Præcones recipere

D &

& sequi, & quod consequens est, eosdem alere juxta dicta n. 29. cum ergo decimæ sint institutæ pro alendis Ministris Numinis, qui fidem promulgant, sequitur, etiam Infideles ad eas obligari: maximè quia Ecclesia, ut observat Suar. l. 1. c. 16. n. 10. in mittendis ad conversionem Gentium Prædicatoribus Evangelij magnos sumptus facit, ac hos consequenter ab ipsis gentibus potest exigere, eò quòd ipsi jure etiam naturali ad eos alendos teneantur, à quibus in Spiritu aluntur.

57 III. Saltem Judæi, alique Infideles, qui inter Christianos habitant, obligatione solvendi decimas tenentur, quia impediunt, ne Christiani habitent, & sic defraudant Ecclesiam personalibus decimis, quas perceptura esset à fidei ibi habitante. Ita Panorm. in c. de terris h. t. n. 6. Unde infert, etsi Judæi per se non obligentur ad decimas personales, teneri tamen ad compensationem ejus, quod Ecclesia perceptura esset à Christianis, qui ibi, ubi nunc sunt Judæi, habitaturi essent. Idem sentire videtur Gloss. in c. 27. h. t. v. Prætextu. Et probabile esse censet Schambogen h. t. n. 22. Sumitur ex c. 18. de usur. ibi: *Hac eadem pœnâ Judæos decernimus compellendos ad satisfaciendum Ecclesijs pro decimis, & oblationibus debitis, quas à Christianis de domibus, & possessionibus alijs percipere consueverant, antequam*

ad Judæos quocumque titulo pervenissent: ut sic Ecclesia conservetur indemnes. At non conservantur indemnes, nisi Judæi solvant decimas etiam personales, quas illæ aliàs à Fidelibus fuissent percepturæ.

Assert. I. Infideles non obligantur ad solvendas decimas personales. Ita docent Gloss. in c. de terris & c. Decima 16. q. 1. Sotus l. 9. de Just. q. 4. art. 4. Azor. p. 1. l. 7. c. 249. 3. Suar. c. 16. n. 2. & Gab. Valq. tr. de Benef. c. 1. dub. ult. Barros. de offic. Par. c. 28. §. 3. n. 3. Fagundez in 5. Præcept. Eccl. l. 2. c. 1. a n. 4. Em. Gonzalez in cit. c. 16. h. t. n. 2. Hunn. Encyclop. p. 2. tit. 2. n. 36. ubi ait, hoc esse extra controversiam, ac passim alij. Veritas assertionis desumitur I. ex c. 23. h. t. ibi: *quia fidelis homo de omnibus, qua licite potest acquirere, decimas erogare tenetur.* Non ergo tenetur Infidelis: quid enim exprimitur Fidelis, si sine discrimine tenetur Fidelis, & Infidelis? Et c. 16. eod. dicitur, *Judæos compellendos esse ad solvendas decimas de terris, quas colunt.* Non ergo ad personales. Idem habetur cit. c. *Quantò de usuris.* II. Si hac obligatione tenerentur Infideles, tunc vel vi Juris Naturalis, vel Divini positivi, aut Ecclesiastici Non Naturalis: quia etsi ipsa Naturalis obliget ad colendum Deum, & venerandum supremum Ejus dominium, non tamen obligat ad hunc certum modum per oblationem

tem Decimarum. Et licet eadem obliget ad alendos Superiores spirituales, & Pastores: Ministri tamen Ecclesiæ non sunt Infidelium Pastores, & Rectores, cum illi non sint membra Ecclesiæ nec Spiritualia ipsis ministrantur. Unde in ipsis deficit ratio naturalis, quam explicavit Christus, cum diceret: *dignus est Operarius mercede sua*. Neque obligantur præcepto Divino: non quidem illo veteri Legis Mosaicæ; quia hoc solis Judæis datum, & per Legem Novam Christi fuit extinctum. Neque Novo: quia nullum in Novo Testamento fuit datum. Hinc male ait Schambogen *l. c. n. 20*. Judæos adhuc teneri solvere decimas, cum adhuc veteri Legi Divinae subjaceant: nam extra controversiam falsum est, Judæos etiamnum obligari Lege Mosaicæ, ut fuse demonstrat Suarez de Leg. *l. 9. c. 10. n. 16*. & Gibalin. *l. 4. Scient. Canon. c. 4. q. 2. à n. 14*. Non denique Jure Ecclesiastico ad decimas obligantur Infideles, cum duntaxat per Baptismum ingrediamur Ecclesiam, ejusque jurisdictioni subjiciamur, juxta illud Apostoli *1. Cor. 5. v. 12*. *Quid enim mihi de ijs, qui foris sunt, judicare?* Quæ verba ad solvendas à Jurisdictione Ecclesiæ Infideles afferuntur *c. 8. de divort. c. 18. 2. q. 1. & Trident. Sess. 14. c. 2*. De quo late Card. Lugo de fide disp. 20. sect. 4.

59 Ex dictis infero cum Suarez *c. 16. n. 3*. neque Catechumenos, etsi omnia credant, quæ Catholici cre-

dimus, ad dandas decimas personales obligari: quia sola fides absque caractere, & solenni fidei professione, quæ fit in susceptione Baptismi, non subjicit quemquam præceptis Ecclesiæ. Sermo autem hic solum est de catechumenis, qui sunt filij parentum infidelium, & sponte veniunt ad Ecclesiam: nam filij Christianorum, ut bene observat idem eximius Doctor *l. c. vi* originis subduntur Ecclesiæ propter characterem parentum, & per voluntatem, seu obligationem eorum. Nam si etiam alteruter tantum ex conjugibus infidelibus convertatur ad fidem, proles etiam ante ejusdem conversionem nata, & nondum doli tum capax, tenetur sequi fidem patris, vel matris conversæ, ita ut ad eam compelli possit, ut patet ex *c. ult. de Convers. Infid. & can. 63. Concil. Tolet. IV*. qui refertur *c. Judæi 10. 28. q. 1*. quia eo ipso, quod alteruter conjux est fidelis, habet Ecclesia jus ipsum compellendi, ut prolem doli non capacem baptizet, & Christianis dogmatis imbuat, ut traditur *cit. can. 10*. Unde si contingat filium parentum fidelium habere dominium aliquod, & fructus ex eo, vel lucra ex sua industria, habebit, etiã antequam baptizetur, obligationem solvendi decimas, quia tanquam baptizatus censetur.

Assert. II. Infideles obligantur ad solvendas decimas prædiales ex fructibus possessionum, quæ sunt

in terris Christianorum, & quæ iam olim erant Christianorum dominio, ac oneri decimarum subiectæ. Non verò tenentur ex illis possessionibus, quæ à Christianis nunquam fuerant detentæ. Prima assertionis pars deciditur *c. 16. h. t. c. 18. de Usur. nec non c. 17. de Excess. Pralat.* Quæ decisio, cum de aliquibus saltem decimis procedat, de illis certè possessionibus intelligi debet, ex quibus antiquitus, antequam ad Infideles pervenirent, Ecclesia decimas collegit. Ratio est, quia decimæ debentur à Fidelibus ex fructibus fundi, sùntque post divisionem Parochiarum, ac Dioecesium singulis earum prædia, ex quibus decimas colligant, assignata. Et idcirco onus decimarum est reale, videlicet prædijs annexum. Atqui res transit cum suo onere. Ergo si prædium, habens annexum onus decimarum, transit in infidelem, pariter transit onus annexum. *arg. l. 7. ff. de Publican. & Vectig.*

61 Altera assertionis pars, videl. Infideles non obligari ad decimas ex possessionibus, ex quibus illæ antea non fuerant solutæ, etsi non certa, ut prior, est tamen communissima DD. contra Panor. in *cit. c. 16. ubi n. 5. cum Oldrado consil. 91.* tenet, atque, firmiter se credere, omnes Infideles, ubicunque degant, debere Ecclesiæ decimas prædiales, & ad eas solvendas cogi posse. Quæ profectò ratione bellum quibuscunque Infidelibus Christiani

Principes inferre licitè possent, exigendo videl. nomine Ecclesiæ, cuius Filij ac Defensores sunt, decimas ipsi debitas, & à recusantibus eas vi & armis extorquendo. Rationem dat: quia Deus universaliter sibi reservavit decimas omnium rerum, & totius orbis *arg. c. 25. h. t.* Et licet eas solum Levitis dari præceperit; ex quo tamen hodie Sacerdotium translatum est in Christianos, oportet, ut etiam legis translatio fiat. *c. Translato de constit.* Præterea Christus constituit tantum unum ovile, & unum Pastorem, ita ut nemo ab hoc ovili, seu Ecclesia universalis, & ab ejus legibus separare se possit. Hanc tamen opinionem Sotus *cit. art. 4.* ait nulla probabilitate fulciri; Suar. *c. 16. n. 8.* falsam & improbabilem asserit, acri præter morem censurâ. Certè jura sacra obstare videntur: nam *cit. c. Quanto de usur.* dicitur compellendos esse Judæos ad satisfaciendum Ecclesijs pro decimis & oblationibus debitis, quas à Christianis de domibus, & possessionibus alijs percipere consueverant, antequam ad eos quocunque titulo devenissent: non ergo de possessionibus, ex quibus Ecclesia non consueverat aliquid percipere, antequam ad Infideles devenissent. Præterea juxta *c. 16. h. t.* compellendi sunt Judæi ad decimas persolvendas, vel possessiones penitus renuntiandas, ne forte occasione illâ Ecclesia valeant suo jure fraudari. Igitur ex illis

illis solum possessionibus Infideles debent decimas, in quibus jus aliquod habet Ecclesia. Atqui hæc non habet aliquod jus in prædijs, quæ sunt in dominio Infidelium, & nunquam fuerunt in dominio Fidelium: nam præceptum divinum olim pro Levitis datum non transijt ad Christianos. Quod verò omnes tenentur se aggregare ovili Christi seu Ecclesie, non probat, quod hæc aliquod jus habeat in terras Infidelium, aut quod isti peccent contra Justitiam, & jus Ecclesie, dum aut terras occupant ejus jurisdictioni antea nunquam subjectas, aut fidem non recipiunt; sed tantum, quod contra ipsam fidem, & propriam salutem.

62 Ex dictis consequens est I. quod Infideles neque ad decimas prædiales obligentur per se, & obligatione personali, ut obligantur Christiani; sed tantum, quod obligatione reali, prædijs, quæ possident, annexa: quæ obligatio respectu huius, & illius personæ est solum per accidens.

63 II. Sequitur, quod in terris, quæ ultimis duobus seculis in Africa, Asia, & America, per Europæos occupata, & antea nunquam à Christianis fuerant possessæ, Infideles, etsi jurisdictioni Christianorum subiecti, nullas debent decimas.

III. Sequitur, quod in terris olim per Christianos cultis, & decimarum oneri subiectis, ac ad Saracenos bello injusto devolutis, ac rursus per Christianos Principes vindicatis, uti

factum est olim in Palaestina, ac Ægypto, & proximo bello Turcico in Hungaria, Sclavonia, Croatia, Podolia, Dalmatia, Peloponeso, seu Morea &c. Turcæ, siqui etiamnum ibi fundos possiderent, cogi ad solvendas decimas prædiales possent. Imò absolutè, & in rigore cogi poterunt etiam illi Infideles, qui etiam inter Christianos non habitant, in terris tamen, quas Christianis injusto bello rapuerunt, ac detinent. Quod etsi Suarezius putet nonnullam solum probabilitatem habere, reverà tamen consequitur ex recepta ab omnibus assertionem factam *n. 60. & can. 13. 16. q. 3. ac l. si 20. §. 1. ff. de captivis.* Ecclesia enim in illis terris jus decimandi habuit, neque per occupationem injustam illo fuit privata, neque præscribi huic juri ab Infidelibus potuit, uti ipsemet Suarezius fatetur; *non enim erit obijcienda præscriptio temporis, ubi necessitas interest hostilitatis, ut dicitur cit. c. 13. Et remotis malis, quæ hostilitas intulit, unicuique hoc, quod legitime habuit, reformetur. can. 1. 35. q. 1.* Igitur cogi poterunt ad tribuendum Ecclesie jus suum (nisi foedera obstant) æquè ac privatus quisque Infidelis inter Christianos degens. Neque apparet, quemodo, ut idem eximius Doctor vult *n. 9.* excusentur per ignorantiam invincibilem Legis Ecclesiasticæ: non enim Juri Ecclesie invincibilis ignorantia debitoris obesse potest: alias non apparet,

paret, quomodo non etiam Judæos inter Christianos degentes eadem ignorantia excuset: certum autem est, quod hos non excuset. In praxi tamen verum est, quod Infideles in dicto casu cogi ordinariè non possint; tum propter specialia fœdera; tum propter graviora incommoda, quæ ex coactione orirentur; tum denique quia licet Ecclesia jus suum in illis terris habitu semper retineat, actû tamen illud suspendit, vultque cessare tam diu, quamdiu ibi spiritualia non exercet. Unde etiamsi illi ad Fidem revertantur, cogi tamè ad intermissam tempore Infidelitatis solutionem non debent, ut fatetur Panorm. l. c. quamvis dicat, de Jure id fieri posse, arg. l. Imperatores ff. de Publican. & l. comperit C. de Prescript. 30. l. 40. ann. Rationem dat Suarezius, quia hoc esset omnes intollerabile, & magnum Fidei impedimentum. Multò minùs Christiani, qui terras ab Infidelibus iniquè possessas recuperarunt, cogi possunt ad restituendas decimas, ab Infidelibus non depensas; etsi concederetur, successorem prædij ad eas, quas antecessor non solvit, pendendas teneri. Quod an verum sit, paulò pòst dicemus.

65 Ad primam rationem contra Infideles n. 55. allatam responderetur, tametsi omnes homines Jure Naturæ teneantur dominium Divinum agnoscere, non tamen tenentur hanc recognitionem facere, se-

que DEO bonorum omnium largitori gratos exhibere, per solutionem decimarum: specialis enim hic modus colendi Deum, gratumque erga Ipsum animum ostendendi, quamvis Jure Naturæ sit valdè conformis, & ultrò fuerit usurpatus ab Abraham, aliisque probis viris ante legem scriptam, revera tamen illo Jure præceptus non est, ut diximus n. 25. Lege verò Divinâ solis olim Judæis fuit præceptus, ita tamen, ut hoc præceptum cum legibus aliis Judicialibus ac Cæremonialibus Synagogæ Lege Christi novâ extinctum sit. Unde nec Judæi illo amplius tenentur. Et quamvis ab Ecclesia restauratum sit, id tamen ipsa solùm facere potuit respectu illorum, qui ejus jurisdictioni spirituali per Baptismum sunt subiecti.

Ad secundam rationem n. 56. respondet Sotus art. 4. licet Infideles immediatè obligentur ad Fidem, & Baptismum suscipiendum, non tamen obligari ad præcepta Ecclesiæ, quale est præceptum de decimis. Hæc tamen responsio, etsi probet, Infideles non teneri ad pendendum Ecclesiæ Ministris hanc certam fructuum quantitatem, videl. Decimam, quæ ab Ecclesia determinata est; non tamen probat de quantitate, quæ præcisè necessaria est ad sustentationem illorum Ministrorum. Ad hæc enim sustentationem videntur etiam Infideles teneri Jure Divino positivo, imò Naturali, juxta dicta n. 29. Cum enim Jure altiori, quam

quàm humano, teneantur ad recipiendam Fidem, & Baptismum, & ad hunc finem opus habeant Ministris Ecclesiæ, ac proinde ad horum ministeria admittenda sint obligati, consequens est, quòd pariter obligati sint ad ipsos alendos. Verùm hæc non probant absolutam obligationem Infidelium, & Jus Ecclesiæ ad decimas: tenentur enim illi tunc solum Ministros sacros alere, quando Divina ab iisdem percipiunt: neque enim operarius est dignus mercede sua, antequam operetur; nec vivit quisquam de altari, antequam serviat altari; & Apostolus non asseruit sibi jus merendi carnalia, antequam seminasset spiritualia. Unde tamen obligatio recipiendi Fidem sit absoluta, alendi tamen Ministros Verbi Dei est solum conditionata, quando vid. ministeria sua impenderint. Et quamvis Suarez *l.c. n. 12.* probabile esse censeat, posse Ecclesiam, & Christianos Principes, aliquod tributum ab Infidelibus exigere, ad quos Prædicatores Evangelij de facto mittuntur, tum ad expensas itineris, tum ad eos sustentandos, quamdiu inter ipsos versantur; quamvis, ut addit, Ecclesia hæc potestate varijs ex causis non utatur. Non tamen apparet, quomodo illà uti possit: nam illa obligatio suscipiendi Fidem, quæ incumbit Infidelibus, non est obligatio Justitiæ erga Ecclesiam; neque cogi potestate humanà ad Fidem suscipiendam

possunt, ut cum Th. Th. tradunt Molina *tr. 2. de Just. disp. 105. n. 4.* Suar. *de Fide d. 18. sect. 2. n. 3. & 6.* Valent. *12. d. 1. q. 10. p. 10. 6.* & Card. Lugo *d. 19. sect. 2. n. 54.* Unde sequitur, neque ad admittendos Ministros Fidei cogi posse: multò igitur minùs ad alendos. Quia tamen Princeps Christianus, ut cit. DD. tradunt, Infideles suos subditos cogere potest ad audiendam Fidem, consequens videtur, quòd cogere possit ad alendos Ministros, qui ad annuntiandum ipsis Evangelium sunt necessarii.

Tertiæ rationi repugnant jura *n. 58.* adducta; dicitur enim ibi, cogi Judæos posse ad satisfaciendum Ecclesiæ, pro decimis, quas de domibus, aliisque possessionibus percipere consueverat. Unde cum solum fiat mentio de decimis realibus, à sensu contrario colligitur, illos non teneri ad personales. Neque probat quidquam, quod dicitur, Christianos, si ibi habitarent, ubi nunc Judæi habitant, daturus decimas etiam personales; proinde solvendas in compensationem esse à Judæis, ne Ecclesiæ aliquid de suo jure decedat. Negatur enim, aliquid juris Ecclesiæ decedere: non enim jus absolutum habet, sed solum conditionatum *si lucrum aliquod faciant Fideles:* ut verò laborent, & lucrum faciant, cogi non possunt. Aliàs homo nobilis, vel Clericus, & omnes illi, qui quæstum arte aliqua non faciunt, deberent

Paro.

Parochiæ aliquam compensationē
facere pro illis decimis personali-
bus, quas ipsa esset perceptura ab

aliquo artifice, qui hinc habitaret,
si non habitaret nobilis aut cleri-
cus. Hoc autem admittere est ridi-
culum.

QUÆSTIO III.

An Hæretici obligentur ad dandas decimas?

SUMMARIUM.

68. 69. 70. 71. *Videtur, Hæreticos
non obligari ad dandas decimas.*

72. *Obligari certum est.*
73. 74. 75. 76. *Dissolutio oppositi-
rum.*

68 **F**acilis videtur decisio hujus
quæstionis ex ijs, quæ modò di-
ximus de Infidelibus. Si enim isti
non tenentur ad decimas, vel per-
sonales, vel reales ex ijs prædijs, ex
quibus antea non fuerunt solutæ,
eò quòd Divina ipsis non minifran-
tur: consequens esse videtur, ne-
que Hæreticos obligari, cum etiã hi
sacro Ecclesiæ ministerio non utan-
tur. Neq; obstat, quòd uti tenentur:
nam etiã Ethnici, Judæi, Mahometani,
fidè amplecti tenentur, ac prop-
terea admittere ejusdem præcones,
eisdemque alere; quin tamen ex
hoc sequatur, eos ad decimas obli-
gari.

69 **I**I. Saltem ad decimas personales
non tenentur Hæretici: quia ad
has solùm obligantur, qui Sacra-
menta percipiunt, & illi Ecclesiæ, à
qua recipiunt *c. ad Apostolica h. t.*
non enim æquum est, ut oves pas-
cant pastorem, à quo non pascun-

tur. Atqui Hæretici non percipiunt
Sacramenta; & licet percipiant Sa-
cramentum Baptismi, non tamen
percipiunt à Clericis.

III. Ecclesia ab Hæreticis, nec
quamdiu sunt tales, & matri suæ re-
belles, nec dum ad ejus obedientiam
sunt reversi, pro tempore, quo ab
ea fuerant sejuncti, decimas exigit.
Agnoscat ergo, nullas sibi deberi:
neque enim jura, si qua haberet,
prodigeret in filios prodigos, quæ u-
surpat in morigeros, & obedientes.

IV. Hæretici in Ecclesiæ gremio
non sunt. *C. Non in nobis, & c. si
quis inquit 1. q. 1. c. Hæreticos 2. q.
1. c. advocavit 24. q. 1. c. statu-
tum de Hæret. in 6.* quia nemo ad
Ecclesiã pertinet, nisi per Bap-
tismum, & Fidem. *C. Firmiter de
Summ. Trin. c. fir. de Presbyt. non
bapt.* Sed Hæreticus non habet Fi-
dem: non ergo pertinet ad Ecce-
lesiã, neque ad ejus jurisdictionem;
cum